

Styrets årsberetning 2022 - UTKAST

VEST-AGDER-MUSEET IKS – virksomhet, visjon og verdier

Vest-Agder-museet er organisert som et interkommunalt selskap med formål å organisere innsamling, bevaring, dokumentasjon, forskning og formidling av kunst- og kulturhistorie. Vest-Agder-museet har ansvar for drift og forvaltning av de samlinger og anlegg som gjennom avtaler er del av den konsoliderte enheten:

- Flekkefjord museum
- Lista museum
- Tingvatn fornminnepark
- Sjølingstad Uldvarefabrik
- Mandal museum
- Kristiansand kanonmuseum
- D/S Hestmanden – Norsk krigsseilmuseum
- Odderøya museumshavn
- Gimle Gård
- Kristiansand museum
- Setesdalsbanen

Avdelingene spenner over et bredt tematisk spekter, fra bymuseer og friluftsmuseer til teknisk-industrielle kulturminner. I tillegg kommer felles administrasjon og fagseksjon, med kontorer på Vestre Lasarett på Odderøya i Kristiansand. Både fagseksjonen og administrasjonen arbeider på tvers i museet, med felles faglige satsninger, administrative rutiner og støttedfunksjoner.

Vest-Agder-museets slagord er *Vi forteller din historie*. Museets visjon – *Sammen skal vi flytte grenser* – gir retning for arbeidet i et framtidsrettet museum der medarbeidere, frivillige, ledelse, styre og eiere sammen skal by på det beste vi har og er, og foreta smarte veivalg for gode opplevelser og ny innsikt.

Vest-Agder-museets kjerneverdier er:

EKTE – som betyr at vi holder det vi lover og er etterrettelige. Dette skal vi ytterligere forsterke gjennom originale gjenstander og historier som bekrefter og utfordrer.

KREATIVE – som betyr at vi tar initiativ, er åpne, tenker nytt og er løsningsorienterte i møte med publikum, hverandre og omverdenen. Vi skal være et levende museum som berører og begeistrer.

VEST-AGDER-MUSEET IKS – organisasjon

Deltakere i Vest-Agder-museet var i 2022 Agder fylkeskommune og kommunene i tidligere Vest-Agder fylke. Eierandel og deltakeransvar er fordelt slik:

- Agder fylkeskommune 50/100
- Kristiansand kommune 22/100
- Lindesnes kommune 7/100
- Flekkefjord, Farsund og Vennesla kommuner 5/100 hver
- Lyngdal kommune 2/100
- Sirdal, Kvinesdal, Hægebostad, Åseral kommuner 1/100 hver

Museet skal bidra til at eierkommunene får et godt museumstilbud, og at det legges til rette for frivillig deltakelse i det museale arbeidet. Museet skal også gi faglig bistand til andre museer eller samlinger som ikke er med i det konsoliderte museet. Museet har i tillegg ansvar for fire kulturminner med nasjonal posisjon. Når det gjelder museets samfunnsrolle arbeides det også internasjonalt. Alt arbeid i museet skal utføres i samsvar med ICOMs museumsdefinisjon og etiske regelverk. Vest-Agder-museet arbeider også for å oppfylle ICOMs resolusjon om bærekraft, ved å involvere hele virksomheten i utarbeiding og gjennomføring av miljø- og klimatiltak, inkludering og involvering.

REPRESENTANTSKAP OG STYRE

Representantskapet er Vest-Agder-museets øverste myndighet og har 11 medlemmer; 1 medlem fra hver deltakerkommune og 1 medlem fra Agder fylkeskommune. Arne Thomassen er valgt som representantskapets leder for perioden 2020–2024, med Margrethe Handeland som nestleder. Det ble avholdt 2 representantskapsmøter i 2022; 19. april og 6. desember, begge som fysiske møter.

Vest-Agder-museet har et styre på 9 medlemmer med like mange varamedlemmer. 7 styremedlemmer velges av representantskapet, mens 2 velges av og blant de ansatte. Valgperioden er 2 år, og halve styret er på valg årlig.

STYREMEDLEMMER

Terje Damman – styreleder
Rune André Sørtveit Frustøl – nestleder
Anita Sindland Dietrichson
Ingrid Louise Flatval
Kari Røyndid
Hilde Charlotte Solheim
Aslak Wegge
Morten Rudolf Bomann – ansattrepresentant
Tonje Tjøtta – ansattrepresentant

VARAMEDLEMMER

Jan Seland (første varamedlem, møter fast i styremøtene)
Birte Simonsen
Jens Rød
Ingrid Merethe Williamsen
Jan Petter Gysland
Torunn Charlotte Nyberg
Øistein Hatlebakk
Birgit Gautschi – ansattrepresentant
Oliver Torkelsen – ansattrepresentant

Det har blitt avholdt 6 ordinære styremøter, hvorav 4 ble avholdt helt eller delvis digitalt. Totalt har 48 saker blitt behandlet. Vest-Agder-museet har styreansvarsforsikring med forsikringssum kr. 10.000.000 per skade.

Styret har gjennom året blitt holdt informert om virksomhetens økonomiske situasjon og økonomistyring. Revisor fra Agder Kommunerevisjon deltok i styremøtet 24. februar 2022 under behandlingen av årsregnskap og styrets årsberetning for 2021. I styrets møte 27. april gav styret innspill til ny strategisk plan.

Styret foretok i forbindelse med møtet i april en to dagers tur med befaringer på Tingvatn fornminnepark og Flekkefjord museum, samt besøk på flere av Lista museums arenaer og på felles magasin på Lista.

Styret har særlig vært holdt orientert rundt saker knyttet til arbeidet med finansiering av nytt museumsbygg på Odderøya og bygging av nytt magasin for Vest-Agder-museet, samt utfordringene knyttet til økte strøm- og drivstoffkostnader. Styret har videre sluttet seg til mandatet fra utredningen rundt fremtidig arkiv- og museumsstrukturen i Agder. Mandatet er utarbeidet av ei arbeidsgruppe bestående av representanter fra Agder fylkeskommune, seks eierkommuner og Arkivsenter Sør, Aust-Agder museum og Arkiv og Vest-Agder-museet. Mandatet var høsten 2022 til behandling i eierkommunene.

Etter koronapandemien har Teams overtatt for mye møtevirksomhet på en permanent positiv måte, men for møter med strategiske diskusjoner og behov for samskaping og kreativitet har Teams-møter svakere utbytte. Styret har derfor bestemt at fem av seks planlagte styremøter i 2023 skal være fysiske møter.

Agder Kommunerevisjon har i 2022 fullført eierskapskontroll i kombinasjon med forvaltningsrevisjon av Vest-Agder-museet. Rapporten fra gjennomgangen ble mottatt i november og gjennomgått av styreleder, nestleder i styret og administrasjonen. Forslag til oppfølging ble godkjent av styret i møtet i desember.

Ansatte, frivillige, arbeidsmiljø og bærekraft

ANSATTE OG FRIVILLIGE I VEST-AGDER-MUSEET

Ved årsskiftet 2022/2023 hadde museet 59 ansatte fordelt på totalt 53,3 årsverk. Vest-Agder-museet ønsker i størst mulig grad å bygge en fast stab for å ivareta det løpende arbeidet og for å sikre at den kompetansen som bygges opp, forblir i museet. Imidlertid er museet også avhengige av midlertidige ansettelser knyttet til gjennomføring av prosjekter og ekstra satsninger. Antallet vikarer og prosjektansatte har gått ned fra 6,3 i 2021 til 4,3 i 2022. Midlertidige ansettelser har i 2022 i hovedsak vært knyttet til registrering og flytting av gjenstander i forbindelse med nytt magasin. I museets høysesong øker antallet ansatte betydelig i form av fortellere/guider, butikk-, kaféansatte og vedlikeholdsarbeidere. Også i 2022 har museet vært arena for arbeidspraksis og -trening for personer fra NAV og andre arbeidstiltaks-institusjoner.

Delingen av museet i regionene øst og vest videreføres, og representanter for regionene, sammen med leder for fagseksjonen, direktør og administrasjonssjef utgjør museets øverste ledergruppe. Øvrige avdelingsledere, fagseksjonsleder og lederne for formidling og samlingsforvaltning har deltatt i utvidet ledergruppe.

Flere av avdelingene i Vest-Agder-museet har venneforeninger som deltar direkte eller indirekte i driften. For å sikre involvering og eierskap til museumsdriften har museet inngått samarbeidsavtaler med de største venneforeningene. På Setesdalsbanen er de frivilliges innsats i togkjøringen avgjørende for driften i sommersesongen, og det legges ned en betydelig frivillig innsats også gjennom resten av året. På Hestmanden bidrar D/S Hestmandens Venner med flere tusen dugnadstimer knyttet til vedlikehold, som mannskap ved seilinger og i formidlingen av skipet og Norsk krigsseilmuseum. På de fleste avdelingene i museet bidrar frivillige krefter både faglig og sosialt til miljøene de er en del av, samtidig som de tilfører verdifull innsats i form av dugnad. Frivilliges innsats er i 2022 estimert å utgjøre nærmere 25 000 timer.

Ved flere av museets venneforeninger opplever en utfordring med å få medlemmene «tilbake i aktivitet» etter koronapandemien.

LIKESTILLING, MANGFOLD OG INKLUDERING

Vest-Agder-museet arbeider aktivt og målrettet for likestilling og mot diskriminering på arbeidsplassen med bakgrunn i kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk og kombinasjoner av disse grunnlagene. Av 59 ansatte var 31 kvinner og 28 menn. Vest-Agder-museets styre besto i 2022 av 5 kvinner og 4 menn. Tatt i betraktning denne kjønnsfordelingen er det ikke funnet nødvendig å iverksette spesielle tiltak med hensyn til likestilling i virksomheten. Øvrige analyser og vurderinger knyttet til arbeidet med likestilling og diskriminering i Vest-Agder-museet oppgis på forespørsel.

ARBEIDSMILJØ (HMS) OG ARBEIDSMILJØUTVALG (AMU)

Arbeidsmiljøet i Vest-Agder-museet oppfattes som godt. Det bestrebes jevnlig og god intern informasjonsflyt og kontinuerlig kommunikasjon mellom ledelse og ansatte for å oppnå medvirkning og eierskap i prosessene. Det legges vekt på sosiale og faglige aktiviteter som kan bidra til et godt arbeidsfellesskap og arbeidsmiljø på tvers av fagområder og avdelinger. Våren 2022 dro de ansatte på «blåtur» til Adventure Norway i Bjelland, der rafting, klatring, rappellering og andre spennende aktiviteter ble gjennomført med stort engasjement. Høsten 2022 deltok 45 ansatte på studietur til Århus, blant mye annet med besøk på museene Den Gamle By og Moesgaard museum. Høsten 2022 ble administrasjonen styrket med en personalleder, som skal arbeide med å videreutvikle gode rutiner og systemer for å ivareta museets ansatte, HMS og internkontroll.

Ledelsen i Vest-Agder-museet legger vekt på å skape god dialog med de tillitsvalgte, med jevnlig møter med organisasjonstillitsvalgte og i arbeidsmiljøutvalg (AMU). Museet har tre stedlige verneombud hvorav ett hovedverneombud. I 2022 har det blitt anskaffet hjertestartere på alle museets avdelinger og det er gjennomført opplæring i bruk av disse i kombinasjon med førstehjelp.

Vest-Agder-museet er medlem og medeier i Agder Bedriftshelsetjeneste. I 2022 har bedriftshelsetjenesten bidratt med støtte i enkeltsaker, deltatt på vernerunder og gjennomført helse- og arbeidsmiljøundersøkelser i administrasjonen, på Mandal museum og på Tingvatn. Det er i 2022 gjennomført vernerunder ved alle avdelingene. Forslag til tiltak er fulgt opp. Bedriftshelsetjenesten deltar i AMU, som har avholdt 4 møter i 2022. Sykefravær, helse- og arbeidsmiljøundersøkelsene, vernerunder og andre tiltak i regi av bedriftshelsetjenesten samt saker av relevans for arbeidsmiljøet har blitt behandlet i AMU. Det ble rapportert inn et avvik til AMU i 2022. Avviket er fulgt opp både internt og eksternt.

Det totale sykefraværet, som omfatter både legemeldt og egenmeldt sykefravær, var 7,3 % i 2022. Administrasjonen følger kontinuerlig opp sykefravær i samarbeid med avdelingslederne og bedriftshelsetjenesten, med fokus på å legge til rette for den enkelte sykmeldte og for å redusere sykefraværet.

ARBEID MED BÆREKRAFT

Museet arbeider på flere områder for å bidra til å nå FNs bærekraftsmål.

Det arbeides aktivt med tiltak for å forhindre og redusere negativ miljøpåvirkning. Det er satt ned en «bærekraftsgruppe» som arbeider med utarbeiding og gjennomføring av miljø- og klimatilak i museet, i henhold til ICOMs nye resolusjon om bærekraft som er forankret i FNs bærekraftsmål. Ved bygging av nytt magasin har Vest-Agder-museet lagt til grunn løsninger som gir et «lavenergi-magasin». Ut fra byggets konstruksjon utnyttes grunnen som varme-/kuldemagasin og det er mål om at 3500m² areal skal driftes med mindre enn 50 000 kWt/år.

På Sjølingstad Uldvarefabrik er det igangsatt forprosjekt om verdiskapning, bærekraft og sirkulærøkonomi.

I museets utstillingsbygging er det fokus på god ressursutnyttelse og gjenbruk av materialer. Å utnytte og videreutvikle eksisterende bygg i stedet for å sette opp nybygg, er også en form for bærekraft som etterstrebes og som bidrar i utviklingen av Agder som en miljømessig bærekraftig region. Museet har sammen med Lindesnes kommune, Agder fylkeskommune og flere i 2022 presentert flere mulighetsstudier for hvordan Andorsengården kan tilpasses universell utforming og bedre utstillingsforhold.

Som ledd i arbeidet med sosial bærekraft gir museet gratis årskort til familier med utfordrende økonomi, asylsøkere og flyktninger. Museets tilbud overfor skoler og barnehager er et viktig bidrag for å nå FNs bærekraftsmål knyttet til god utdanning. Tilbudet er gratis for skolene, slik at alle skal ha lik mulighet til å delta.

Museet arbeider for økt universell utforming ved våre avdelinger. Vi mener tilgang til kunnskap og deltaking er en viktig demokratisk rettighet. Noen av våre kulturminner kan ikke tilrettelegges, men når det gjelder flere av anleggene er det først og fremst et kostnadsspørsmål.

For å bidra til FNs bærekraftsmål om anstendige arbeidsforhold er museet opptatt av å både ha ryddige arbeidsforhold i egen institusjon, være en god arbeidsgiver for skoleungdom som gjerne har oss som første arbeidsplass, men også at våre leverandører følger etiske retningslinjer, krav til minstelønn osv. Dette er fast krav i alle offentlige anskaffelser.

ARBEID MOT MISLIGHETER OG KORRUPSJON

Ansvarlighet ift. misligheter, korrupsjon, menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og tjenester, etter Åpenhetslovens bestemmelser, er forankret i Vest-Agder-museets retningslinjer. Bestemmelsene gjelder for egen virksomhet og for virksomhetens underleverandører. Vest-Agder-museet bestreber i tillegg å ha kunnskap om forhold rundt innsatsfaktorer og produkter som kan medføre påvirkning på miljøet.

Museet foretar en årlig risikovurdering knyttet til økonomiske forhold, risiko for misligheter, korrupsjon osv. Museets økonomireglement definerer rutiner for hvordan denne risikoen skal reduseres/unngås. Arbeidet med å identifisere risikoområder og gjennomføre aktsomhetsvurderinger etter Åpenhetsloven har startet og museet vil vise åpenhet ved å rapportere offentlig om arbeidet på museets nettsider.

Museet er underlagt lov om offentlige anskaffelser og følger denne når det gjelder innkjøp innenfor lovens virkeområde.

Museet følger Offentleglova når det gjelder innsyn i museets virksomhet.

PÅVIRKNING AV DET YTRE MILJØ

D/S Hestmanden har dampkjele med oljefyring og forurensrer noe under seiling. Ved kai er skipet koblet til landstrøm for å begrense utslippene. Setesdalsbanens damplokomotiv fyres med ved og kull og utslipp i forbindelse med museumstogkjøring er uunngåelig. På Sjølingstad Uldvarefabrik forekommer utslipp fra fyrkjelen, mens alt vaskevann som kan forårsake forurensning går gjennom renseanlegget før utslipp. Utover dette bidrar ikke museets avdelinger til skadelig påvirkning av det ytre miljøet.

Samfunnsansvar, opplæring

Vest-Agder-museet har stadig personer utplassert fra NAV til arbeidstrening og andre tiltak. Museet ser på dette som et viktig samfunnsoppdrag.

Museet samarbeider med Universitetet i Agder på flere områder. Gjennom programmet «Humanister i praksis» har studenter fått praktisk erfaring i ulike typer museumsarbeid. I samarbeid med Fakultet for kunsthøgskolen, har 5 studenter i 2022 vært i praksis ved museets avdelinger under temaet «Formidlingspraksis». Kristiansand museum samarbeider med Tangen videregående skole og Universitetet i Agder om opplæring i tradisjonshåndverk og bygningsvern i videregående skole. Museet bistår Tangen videregående skole og Midt-Agder friluftsråd/KUP (Kirkens ungdomsprosjekt) i et prosjekt med istandsetting av et gammelt uthus på Randøya.

Museets fagkompetanse er mest rettet inn mot universitetsfagene, og ikke i samme grad mot utdanning på videregående nivå. Museet har derfor hatt begrenset kompetanse og muligheter for å ta inn lærlinger. Det er pågående dialog med fylkeskommunen om museet kan være praksisplass for elever hvor andre tar ansvar for at det totale kompetansekravet er oppfylt. Når istandsettings eller vedlikeholdsprosjekter settes ut eksternt stilles krav til bruk av lærlinger der det er relevant.

Utfordringer

ØKONOMISK HANDLINGSROM

Museets begrensede økonomiske handlingsrom er en stor utfordring. De økonomiske rammene har lenge vært stramme. At staten de siste årene i tillegg har lagt til grunn EBA-reformen også på kultursektoren, har gjort at museets økonomiske grunnfinansiering reelt sett forverres fra år til år. I 2022 gjorde lav indeksregulering av tilskudd, kombinert med høye strømkostnader, at det økonomiske handlingsrommet ble ytterligere redusert. Utstillinger, nybygg, utviklings- og fornyingsprosjekter må finansieres gjennom prosjekttilskudd, utenfor ordinært driftsbudsjett.

Det begrensede handlingsrommet medfører også utfordringer når det gjelder å ivareta forebyggende og løpende vedlikehold av antikvariske bygning og anlegg. Vest-Agder-museet forvalter 129 bygninger, hvorav 103 er freda/verneverdige bygg. Ca. 50 % av disse byggene har etterslep på vedlikehold. Etterslepet knyttet til vedlikehold og investeringer på bygninger og anlegg er fortsatt svært utfordrende. Styret mener at størrelsen på de offentlige bevilgningene ikke samsvarer med det forvaltningsansvar og den størrelsen virksomheten Vest-Agder-museet utøver. Dette påpekes også i den nylig avsluttede eierskapskontrollen/forvaltningsrevisjonen gjennomført av Agder Kommunerevisjon.

Styre og administrasjon arbeider for å øke statlig finansiering opp mot tidligere normtall på 60 %, samtidig som museet arbeider for å øke egeninntjening, både gjennom økte besøkstall, større salg til besøkende og gjennom tilskudd fra private stiftelser og fond.

De økte strømprisene mot slutten av 2021 og gjennom 2022 mener styret må kompenseres etter en mer hensiktsmessig modell enn dagens.

UNIVERSELL UTFORMING OG UTDATERTE MUSEUMSBYGG

Kulturhistorien skal være tilgjengelig for alle. Flere av Vest-Agder-museets bygg og anlegg er helt eller delvis universelt utformet, men fysisk tilrettelegging i antikvarisk, fredet bygningsmasse er krevende og ofte i konflikt med andre føringer. Mange av museumsbyggene tilfredsstillt heller ikke dagens krav knyttet til

klima, sikkerhet eller generelt arbeidsmiljø for ansatte. Forholdene i de gamle museumsbyggene gjør det også vanskelig å leie inn eksterne utstillinger. Arbeidet for bedre universell utforming er forankret i museets strategiske plan og det vil bli gjennomført en kartlegging av status og mulige forbedringer på området i 2023.

NYTT MUSEUMSBYGG PÅ ODDERØYA

Vest-Agder-museet har i mange år arbeidet for nytt museumsbygg på Odderøya i Kristiansand. Bygget skal være et møtepunkt for kulturhistorisk interesserte personer og miljøer, men også være et møtepunkt mellom museet og miljøer som ikke tradisjonelt bruker museer. Sistnevnte ikke minst som del av museets samfunnsrollearbeid. Museet skal formidle regionens maritime historie, Kristiansands by- og regionhistorie og ha arealer til temporære- og vandretstillinger.

Gjennom tidligere avsetning fra Agder fylkeskommune og bevilgninger fra Cultiva, Sparebankstiftelsen SR-Bank og Kristiansand kommune i 2021 er lokal og regional andel så godt som på plass. Fortsatt gjenstår den statlige bevilgningen for at denne viktige arenaen for formidling av kulturhistorie skal bli en realitet.

OVERFØRING AV HANDLINGSBÅREN KUNNSKAP – IMMATERIELL KULTURARV

Vest-Agder-museet arbeider med immateriell kulturarv på flere plan og forvalter mange teknisk-industrielle kulturminner som fremdeles er i drift som f.eks. Sjølingstad Uldvarefabrik, Setesdalsbanen og D/S Hestmanden. Her er den handlingsbårne (immaterielle) kunnskapen essensiell for å kunne ta vare på, drifte og vedlikeholde maskiner, infrastruktur og utstyr på en autentisk og tilfredsstillende måte. Det er viktig med kontinuitet i ansatte og opplæring for å sikre denne kompetansen for fremtiden. Videreføring og dokumentasjon av handlingsbåren kunnskap er et satsningsområde i museet.

Økonomiske forutsetninger og fortsatt drift

Styret betrakter Vest-Agder-museets økonomiske situasjon som utfordrende. Det arbeides på flere områder for å bedre situasjonen, både ved å oppnå økt økonomisk støtte fra offentlige tilskuddsytere på kommunalt, fylkeskommunalt og statlig hold, og for å øke museets egeninntjening. For en personalintensiv virksomhet som Vest-Agder-museet utgjør lønn og sosiale utgifter en betydelig del av budsjettet. De siste årene har imidlertid lønnsutviklingen i museene blitt hengende etter lønnsutviklingen generelt i samfunnet, og det har blitt stadig mer utfordrende å rekruttere og beholde riktig kompetanse.

ÅRETS RESULTAT

Årets inntekter i driftsregnskapet, inklusive prosjekttilskudd fra offentlige og private tilskuddsytere, utgjorde i 2022 kr. 86.394.150. I tillegg er det i investeringsregnskapet inntektsført investeringstilskudd mottatt i 2022 på kr. 880.274. Tilsvarende utgjorde årets driftsutgifter kr. 81.667.454. Til sammen gir dette, korrigert for avskrivninger og øvrige eksterne finanstransaksjoner, et netto driftsresultat på kr. 8.368.352.

AVVIK MELLOM ÅRSREGNSKAP OG REGULERT BUDSJETT 2022

I tabellen under redegjøres det for de mest betydelige avvikene mellom årsregnskap og regulert budsjett 2022, for museet samlet (alle beløp i kroner):

HOVEDTALL – INNTEKTER:

Driftsinntekter	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Avvik regnskap 2022	Regnskap 2021
Salgsinntekter	9 968 010	8 873 090	1 094 920	6 790 942
Leieinntekter	191 296	93 000	98 296	188 437
Tilskudd	74 683 124	72 933 969	1 749 155	74 579 461
Refusjoner inkl sykepenger	1 317 952	1 081 500	236 452	1 376 028
Mva ref.krav drift-komp	233 768	290 000	-56 232	310 901
Sum driftsinntekter	86 394 150	83 271 559	3 122 591	83 245 770

Salgsinntekter: Salget er bedre enn budsjettet som følge av høyere aktivitet i siste tertial enn forventet. Dette gjelder spesielt Kristiansand museum og Setesdalsbanen, som har hatt flere gruppebesøk enn forventet, som følge av økte cruise-anløp.

Leieinntekter: Knytter seg til utleie av lokaler i forbindelse med arrangement, i hovedsak ved Odderøya museumshavn og Kanonmuseet. Noe høyere aktivitet enn budsjettet.

Tilskudd: Tilskuddene er i stor grad i henhold til regulert budsjett. Avviket mot revidert budsjett skyldes ikke budsjetterte tilskudd mottatt i siste tertial, samt tilskudd som er tatt til inntekt for finansiering av prosjekter ved årsslutt på grunnlag av tilsagn, men som ennå ikke utbetalt. Vi mottok i 2022 kr. 610.000 i koronamidler og kr. 578.688 i gaveforsterkning fra Kulturdepartementet, begge tilskuddene er de siste utbetalingene under disse ordningene. Vi mottok også 1 million i arv fra privatperson.

Refusjoner inkl. sykepenger: Vi budsjetterer ikke med refusjon grunnet generelt sykefravær. Årets refusjoner er på nivå med fjorårets.

Mva ref. krav drift-komp: Gjelder avdelinge Tingvatn fornminnepark og Lista museum. Noe lavere aktivitet enn forutsatt i budsjettet.

Finansinntekter: Regnskapet viser i tillegg en ekstra finansinntekt på kr. 871.476 utover budsjett. Dette skyldes økt renteinntekt på inntående midler, og valutagevinst på innkjøp og inntående midler i EUR.

HOVEDTALL – DRIFTSUTGIFTER:

Driftskostnader	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Avvik regnskap 2022	Regnskap 2021
Driftsutgifter	13 735 931	14 135 651	-399 720	16 423 964
Varekjøp	2 470 668	2 144 894	325 774	2 302 546
Lønn inkl. sosiale utgifter	47 357 834	46 780 695	577 139	42 656 352
Forbruksvarer og tjenester	3 626 881	3 554 787	72 094	3 108 295
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler	8 592 579	7 415 510	1 177 069	9 962 210
Inventar og utstyr	1 196 754	873 503	323 251	1 278 787
Mva betalt komp.ordningen	233 768	290 000	-56 232	310 901
Aktiviteter/prosjekter	2 104 638	1 863 589	241 049	3 909 098
Avskrivninger	2 348 402		2 348 402	1 841 715
Totalsum driftskostnader	81 667 454	77 058 629	4 608 826	81 793 866

Driftsutgifter: Utgifter som forventet på de fleste avdelinger, men et noe mindre kostnadspådrag på spesielt avdelingene Kanonmuseet og Hestmanden i siste tertial.

Varekjøp: Avvik mot budsjett skyldes mer innkjøp til kafé og butikk/kiosk for salg enn forventet for siste tertial i revidert budsjett, i hovedsak til avdeling Sjølingstad.

Lønn og sosiale kostnader: Noe avvik mot revidert budsjett grunnet premieavvik på pensjon.

Vedlikehold og utvikling driftsmidler: Noe høyere vedlikeholdskostnader i siste del av året som følge av vedlikeholdsarbeider etter sesong på Hestmanden, diverse vedlikeholdsprosjekter på Kristiansand museum med ny håndverker på plass, brannsikring på Sjølingstad og nye trapper på Andorsengården i Mandal.

Inventar og utstyr: Avviket på innkjøpt inventar og utstyr skyldes i hovedsak innkjøp forbundet med oppstart av nytt magasin, ekstra innkjøp til nytt industrihistorisk senter i Mandal, samt innkjøp av verktøy til ny håndverker på Kristiansand museum

Aktiviteter/prosjekter: Avviket for aktiviteter/prosjekter skyldes utbetalinger til ubemannede museer, der Vest-Agder-museet IKS samarbeider med Aust-Agder museum og Arkiv om støtte til ubemannede museer. Vest-Agder har betalt ut hele summen på 300.000 på vegne av begge parter, og har forskuttert Aust-Agder museum og Arkiv sin andel. I tillegg er det brukt mer på utstillingskostnader til Industrihistorisk senter i siste tertial enn det som var forutsatt i revidert budsjett.

Avskrivninger: Det er ikke budsjettert med avskrivninger for 2022. I takt med faktisk førte avskrivninger inntektsføres tilsvarende beløp under finanstransaksjoner, slik at kostnadsførte avskrivninger ikke får resultatteffekt.

DISPONERING AV DRIFTSRESULTAT:

Disponering	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Avvik regnskap 2022	Regnskap 2021
Netto driftsresultat	8 368 352	6 662 930	1 705 422	3 638 455
Bruk av disposisjonsfond	4 784 666	2 835 000	1 949 666	3 602 729
Bruk av bundet driftsfond	5 320 593	1 100 000	4 220 593	7 704 496
Sum bruk av avsetninger	10 105 259	3 935 000	6 170 259	11 307 225
Brukt til investeringer i investeringsregnskap	10 470 834	7 485 080	2 985 754	6 949 693
Avsatt disposisjonsfond	7 159 818	2 412 850	4 746 968	5 719 909
Avsatt bundne driftsfond	842 959	700 000	142 959	2 276 078
Sum avsetninger	18 473 611	10 597 930	7 875 681	14 945 680

Noe mer bruk av disposisjonsfond enn budsjettert, da budsjettet ikke omfattet bruk av disposisjonsfond iht tidligere styrevedtak.

Det er et vesentlig avvik mot budsjett i bruk av bundne fond, da endelig prosjektfinansiering gjennom bruk av fond i liten grad er avklart når budsjettet legges.

Budsjetterte avsetninger til disposisjonsfond er vesentlig lavere enn faktisk avsatt. Budsjettert avsetning er kun en minimumsavsetning per avdeling til beredskap for fremtidige både planlagte og uforutsette kostnader. Faktisk avsetning representerer faktisk overskudd som følge av økte inntekter og kostnadsbesparelser, fordelt på de fleste avdelinger.

HOVEDTALL - INVESTERINGSREGNSKAP:

Kapitalregnskap	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Avvik regnskap 2022	Regnskap 2021
Utgifter				
Investering i inventar/ utstyr	902 025	468 497	433 528	472 981
Investering i bygg og anlegg	11 422 337	9 381 298	2 041 039	16 508 870
Investering i EK innskudd KLP	104 280	110 000	-5 720	94 831
Avsetning til bundne inv.fond				2 753 157
Sum finansieringsbehov	12 428 643	9 959 795	2 468 847	19 829 839
Finansiering				
Tilskudd og refusjoner vedr. investeringer	880 274	150 000	730 274	6 848 826
Kompensasjon for merverdiavgift	57 362		57 362	18 471
Overført fra driftsregnskapet	10 470 834	7 485 080	2 985 754	6 949 693
Bruk av bundet investerings fond	1 020 173	2 324 715	-1 304 542	6 012 849
Sum finansiering	12 428 643	9 959 795	2 468 848	19 829 839

Investeringene knytter seg i hovedsak til innredning i nytt magasin i Sørlandsparken, reparasjons- og vedlikeholdsprosjekter på Kristiansand museum og Setesdalsbanen, samt ny adkomst-rampe til Hestmanden. Enkelte av prosjektene ved Setesdalsbanen ble dyrere enn budsjettet, og kostnadene vedrørende rampen til Hestmanden var ikke forutsett i revidert budsjett.

Investeringstilskudd er vesentlig høyere enn budsjettet og representerer tilskudd som er tatt til inntekt for prosjekter som er ferdigstilt og der vi har tilsagn om tilskudd, men disse er ikke utbetalt enda.

Midler overført fra driftsregnskapet gjelder i hovedsak investering i innredning i nytt magasin, i tillegg til vedlikeholdsprosjekter ved Setesdalsbanen og Kristiansand museum, samt adkomstrampe til Hestmanden. Det er overført nær 2,9 millioner i fra bundne driftsfond til investeringsprosjekter. Dette er midler bevilget flere år tilbake, før prosjektene fikk status investeringsprosjekter.

Avviket på bruk av investeringsfond gjelder for avdelingene Kristiansand museum og Setesdalsbanen der finansieringen for enkelte prosjekter er endret i forhold til forutsetningene i budsjett.

KULTURDEPARTEMENTETS GAVEFORSTERKNINGSORDNING

Vest-Agder-museet mottok i 2021 flere private gaver som kvalifiserte til gaveforsterkning. Totalt fikk museet kr. 578.688 i gaveforsterkningsmidler utbetalt i 2022. De private gavene som danner grunnlag for gaveforsterkningen kom fra Flekkefjord Sparebank, Gjensidigestiftelsen, Kristiansand Sanitetsforening, Anders Sveaas' og hustru Granvilde f. Knudsen Mandalsfond og Sparebankstiftelsen SR-Bank til ulike prosjekter i 2021. Gaveforsterkningsordningen har vært et betydelig intensiv som har bidratt til utvikling ved museets avdelinger. Midlene har muliggjort ekstra satsninger eller fullfinansiering av prosjekter som vanskelig ville latt seg finansiere på annen måte. Gaveforsterkningsordningen avvikles fra 2022.

GRUNNLAG FOR VIDERE DRIFT

Vest-Agder-museets egenkapital ved utgangen av 2022 utgjorde 100,6 millioner kroner, hvorav kapitalkonto utgjør 68,8 millioner kroner, og der fri egenkapital avsatt i disposisjonsfond utgjør 15,2 millioner kroner. 11,8 millioner kroner er avsatt i bundne driftsfond, og 3,8 millioner kroner er avsatt i bundne investeringsfond. Styret anser museets likviditet for å være god.

Etter styrets oppfatning gir det fremlagte resultatregnskap og balanse med tilhørende noter et korrekt uttrykk for selskapets resultat i 2022 og den økonomiske stillingen ved årsskiftet. Utover det som framgår

av årsregnskapet, kjenner styret ikke til andre forhold vedrørende selskapets drift som skulle vært tatt med i regnskapet. Styret anser at offentlige bevilgninger benyttes i tråd med gitte forutsetninger.

Grunnet den reelle nedgangen i statlige driftsmidler, har Vest-Agder-museet svært begrenset økonomisk handlefrihet innenfor ordinære driftsmidler. Museets handlingsrom knyttet til vedlikehold, utstillinger, nybygg og andre utviklings- og fornyingsprosjekter er basert på prosjekttilskudd. Museet satser videre på økt egeninntjening og muligheten for å innhente offentlige og private prosjektmidler. Styret og ledelsen i museet mener derfor at forutsetningen for fortsatt drift og utvikling av museet er til stede. Årsregnskapet er satt opp under denne forutsetning.

Styret møter utfordringene med positivitet og er klare for videre innsats for å skape enda bedre museum sammen med Vest-Agder-museets dyktige medarbeidere!

Styret sier takk til ansatte, frivillige og samarbeidspartnere

Styret takker alle dedikerte ansatte og frivillige for stor innsats i 2022. Flere viktige prosjekter har blitt fullført gjennom året og det er satt besøksrekord i museet!

Videre vil styret rette en takk til venneforeninger og eierstiftelser for godt og konstruktivt samarbeid.

Vest-Agder-museet sier også takk til så vel offentlige som private tilskudds- og bidragsytere for samarbeidet i året som har gått.

Styret for Vest-Agder-museet IKS

Kristiansand, 28. februar 2023